

TARKISTA VILJAN VARASTOKOSTEUS

Viljan korjuu tänä syksynä jouduttiin tekemään sateiden välissä lyhyitä poutajaksoja hyödyntäen. Kuormat saattoivat ruuhkautua kuivurille, ja vilja joutui odottamaan puintikosteana kärryissä tavanomaista pidempään. Jo yksistään tämä on lisännyt viljan laaturiskiä, etenkin punahomeen aiheuttamat hometoksiinit voivat lisääntyä kosteana seisovassa kuormassa.

Kuivauksen jälkeen siiloon siirretyn viljan laatua kannattaa myös seurata, etenkin viimeisimpien puintien osalta, ja tarkistaa vielä viljan kosteustilanne. Viljan vastaanotossa on nimittäin paikoin havaittu, että jyvien kosteus on toimitetuissa erissä tavanomaista korkeampi, yli 14 %, jopa 16 %. Viljan kosteusmittarin kalibrointi on myös syytä tehdä.

Jos viljaerät on kuivattu huolellisesti alle 14 %:n kosteuteen ja kierrätetty kuivurissa niin, että kevyet jyvät, roskat, homepöly ja muut epäpuhtaudet ovat lähteneet tehokkaasti pois, laatu säilyy hyvänä ja hometoksiinien riski pienenee. Viljan kukinta-aikaan ja korjuukaudelle osuneet runsaat sateet ovat tänä vuonna lisänneet viljan hometoksiiniriskiä monen rauhallisen vuoden jälkeen. Hometoksiinien pikamittaus on syytä teettää, jotta saadaan selville viljaerien turvallisuus ja suositus jatkokäyttöön. Erityisesti sateiden alle jääneiden ja lakoontuneiden kasvustojen laatu on hyvä varmistaa.

Tänä syksynä on myös tärkeää ottaa viljasta esinäyte ja toimittaa se laatuanalyysiin, vaikka vielä ei olisi aikeita myynteihin. Tämä parantaa viljan käyttösuunnitelmia ja välttää ikäviltä yllätyksiltä viljan vastaanotossa tai kuormien palautuksilta. Viljan esinäytteen ottaminen ja analyysin teettäminen antaa tietoa viljan parhaasta käyttötarkoituksesta ja vähentää lisäkustannuksien riskiä. Viljan käyttölaadun lisäksi näytteestä kannattaa selvittää pikamittauksilla DON-hometoksiinitilanne. Analyysijä, mukaan lukien hometoksiinianalyysit, tekevät muun muassa Eurofins, Suomen Viljava Oy, NSL LAB, Luonnonvarakeskus, Ruokavirasto, sekä teollisuuden ja kaupan viljan vastaanotto.

Näytteenotto viljaerästä on tehtävä huolellisesti. Viljaerästä on otettava riittävä määrä osanäytteitä ja sekoitettava ne huolellisesti esinäytteen edustavuuden varmistamiseksi. On myös hyvä huomioida, että sadon laatua voidaan parantaa lajittelulla. Korkeat toksiinipitoisuudet ovat yleensä kevyissä, punahomeen surkastuttamissa jyvissä.

Lisätietoja: Sari Peltonen, VYR laatutyöryhmän puheenjohtaja, ProAgria Keskusten Liitto, p. 0503414406, sari.peltonen@proagria.fi; Veli Hietaniemi, Luonnonvarakeskus Luke, p. 0295326126, veli.hietaniemi@luke.fi; Elina Sieviläinen, Ruokavirasto, p. 0295326126, elina.sievilainen@ruokavirasto.fi.